

BURGERSCHAP KC MARIMBA

1. Missie, visie en leerdoelen

1.1. Missie en visie

De Kiemkoers geeft richting aan de invulling van burgerschap op onze verschillende locaties. We doen hierin de volgende belofte aan het kind:

Kracht in ieder kind!

*We geloven in jou
We zien wie je bent en wat je kunt
We geven je ruimte te groeien
en te ontdekken
Om tot volle bloei te komen
We geloven in elkaar
en in de kracht van samen
Met onze Kindcentra
als oefenplaats voor het leven
waar we samen mogen leren
hoe met elkaar te bouwen
aan een mooiere wereld*

Onze kindcentra staan midden in de maatschappij. Kinderen spelen met elkaar, groeien samen op en leren met en van elkaar. Hoe mooi is dat?

Burgerschapsvorming gaat over hoe we met elkaar samenleven en hoe we samen de wereld een beetje mooier kunnen maken. We zijn allemaal anders en dat is onze kracht.

We gaan op onderzoek: Wat is democratie, hoe ga je met elkaar om, wie ben je, hoe werk je samen, wat is respect, waarom is het leuk dat we gewoon anders zijn? Het zit allemaal in burgerschapsvorming.

Kinderen zijn de toekomst en samen bouwen we aan een betere wereld.

Het zit in onze belofte aan het kind en je vindt het op verschillende manieren in ons dagprogramma: van samenwerken tot meebeslissen en van feestdagen tot kinderraad.

1.2. Leerdoelen

Om invulling te geven aan burgerschapsonderwijs hanteren wij de volgende leerdoelen benoemd per bouwsteen en onderverdeeld in onderbouw en bovenbouw.

Vrijheid en gelijkheid

Kinderen leren van, door en over de waarden van de democratische rechtsstaat. Dit begint met regels/afspraken in de eigen leefomgeving en breidt uit naar de publieke ruimte en samenleving.

Onderbouw

Kinderen leren:

- het belang van regels in de klas en op school voor spelen en samenwerken;
- leefregels en afspraken thuis en in de omgeving te benoemen en te vergelijken;

- dat ze vrijheid hebben in het maken van keuzes, rekening houdend met de keuzes van medeleerlingen en de geldende afspraken in de klas;
- dat iedereen rechten en plichten heeft.

Bovenbouw

Kinderen leren:

- over de basiswaarden vrijheid, gelijkheid en solidariteit van de democratische rechtsstaat;
- over grondrechten, mensenrechten en kinderrechten en het belang ervan;
- dat iedereen gelijke rechten heeft die universeel zijn en onlosmakelijk met elkaar verbonden;
- dat de rechtsstaat kaders biedt voor rechten en vrijheden en bescherming tegen willekeur en machtsmisbruik;
- over de waarborging van en het respect voor die rechten hier en daar;
- over het belang van regels en afspraken thuis en op school en deze te vergelijken met die in de publieke ruimte;
- waarom ze vrijheid hebben in het maken van keuzes, rekening houdend met de keuzes van medeleerlingen en de geldende afspraken in de klas en omgeving;
- hoe de basiswaarden tot uiting kunnen komen in de eigen klas- en schoolcontext en in de omgeving.

Macht en inspraak

Kinderen leren manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden. Ze maken kennis met macht en gezag en de wijze waarop dit georganiseerd is op verschillende niveaus.

Onderbouw

Kinderen leren:

- dat er regels en afspraken gelden thuis, op school en in de publieke ruimte, en welke consequenties het kan hebben als je regels overtreedt of afspraken schendt;
- dat er mensen zijn benoemd of gekozen die gezag hebben of dragen op school, in de woonplaats en in het land;
- dat er regels en afspraken gelden in ons land en welke rol verschillende mensen hebben bij het handhaven ervan;
- het verschil tussen regels en afspraken, en de mogelijkheden en grenzen voor kinderen om daar over mee te praten.

Bovenbouw

Kinderen leren:

- over gezagsdragers en politieke instituties in Nederland, Europa en de wereld;
- over de totstandkoming en handhaving van regels in Nederland en Europa;
- over de werking van ons politieke bestel;
- wat de buitenwerkingstelling van de rechtsstaat kan betekenen, uitgelegd aan de hand van de Duitse bezetting en de Holocaust;
- over verschillende visies op vrijheid, gelijkheid en solidariteit;
- over rollen van en verhoudingen tussen mensen op school, in de buurt en in het land;
- over manieren waarop ze besluitvormingsprocessen op vreedzame wijze kunnen beïnvloeden en hoe ze daar verantwoordelijkheid voor kunnen nemen;
- over manieren om op school of in de eigen omgeving macht te organiseren en uit te oefenen.

Democratische cultuur

Kinderen leren dat hun stem gehoord wordt en dat hun inbreng ertoe doet bij besluitvormingsprocessen in de klas. Zij ervaren dat de ander ook een stem heeft en ontdekken daarbij overeenkomsten en verschillen tussen mensen.

Onderbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- om te gaan met hun wensen en opvattingen en zich hierover uit te spreken;
- de gevoelens, wensen en opvattingen van anderen te herkennen;
- te accepteren dat anderen iets anders willen, maar dat dit niet tot een conflict hoeft te leiden;
- hun stem te gebruiken tijdens gezamenlijke besluitvormingsprocessen;
- dat de ander ook een stem en mogelijk een ander gezichtspunt heeft;
- hiernaar te luisteren en vragen te stellen om meer over de ander en zijn of haar gezichtspunt te weten te komen;
- conflicten in de klas op een vreedzame manier op te lossen.

Bovenbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- dat het meepraten over zaken die hen aangaan een (kinder)recht is;
- hun mening te verwoorden en daar eenvoudige argumenten voor te geven;
- in de context van de klas te proberen anderen van hun mening te overtuigen;
- de mening van anderen in eigen woorden samen te vatten;
- hun eigen mening bij te stellen op basis van nieuwe inzichten;
- hun stem te gebruiken tijdens besluitvormingsprocessen in de klas- en schoolcontext en daarbij ruimte te maken voor de mening van alle kinderen;
- er rekening mee te houden dat hun mening of uitlatingen emoties teweeg kunnen brengen bij anderen;
- dat mensen over onderwerpen verschillend kunnen denken;
- dat die verschillen soms wel, soms niet overbrugd kunnen worden en soms ook tot spanningen en conflicten leiden;
- conflicten in de directe omgeving op een vreedzame manier op te lossen, maar ook te accepteren dat conflicten kunnen blijven bestaan.

Identiteit

Kinderen ontdekken hun primaire en secundaire emoties, ambities, talenten en ontwikkelpunten. Ze raken bewust van identiteitsvorming en reflecteren op tradities, vieringen en rituelen.

Onderbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- de eigen grenzen te herkennen, te benoemen en te bewaken (emotioneel, fysiek);
- te verwoorden wat ze denken, doen, willen en willen worden;
- leren dat hun taal of talen deel uitmaken van wie ze zijn;
- te benoemen wat ze al kunnen en wat nog niet, wat ze leuk vinden om te doen;
- hun primaire emoties te herkennen, benoemen en ermee om te gaan;
- over zichzelf te praten in termen van toen, nu en later, hier en daar (bijvoorbeeld: “toen was ik ... nu ben ik, later wil ik...”; “hier ben ik/ doe ik ... daar ben ik/ doe ik”);
- te benoemen wat bij hen thuis belangrijke tradities, vieringen en rituelen zijn.

Bovenbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- de eigen grenzen te herkennen, te benoemen en actief te bewaken (emotioneel, fysiek en seksueel);
- te duiden wat ze denken, doen, willen en willen worden, en daar gepast naar handelen;
- hun primaire en secundaire emoties te herkennen, te benoemen en hier bewust mee omgaan;
- te benoemen wat ze al goed kunnen en wat ze nog beter onder de knie willen krijgen, ook in het licht van het onderwijs dat ze na de basisschool willen volgen;
- uit te drukken met welke groep(en) in cultuur en samenleving ze zich verbonden voelen en welke betekenis symbolen en rituelen voor hen hebben, waaronder ook nationale symbolen;
- verschillende aspecten bewust waar te nemen waardoor hun identiteit mede gevormd is: gender, gezin, sociaaleconomische achtergrond, levensbeschouwing, religie en cultuur;
- te reflecteren op de mate waarin hun identiteit mede gevormd is en beïnvloed wordt door leeftijdgenoten, groepsidentiteiten, (sociale) media, persoonlijke mogelijkheden en beperkingen;
- na te denken over schoonheidsidealen, gender, seksualiteit, etniciteit en (on)gelijkheid zoals die gerepresenteerd worden in (sociale) media, en welke invloed die beelden op hen hebben.

Diversiteit

Kinderen leren woorden te geven aan wat de ander doet en wil en ontdekken daarin overeenkomsten en verschillen. Ze leren onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen. Ze maken kennis met levensbeschouwelijke stromingen.

Onderbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- de primaire emoties met de bijbehorende lichaamstaal van een ander te herkennen en benoemen;
- de grenzen (emotioneel en fysiek) van de ander te herkennen en daar rekening mee te houden;
- fysieke kenmerken van zichzelf te benoemen en te vergelijken met die van de ander;
- over vriendschap en verliefdheid;
- de eigen gezinssituatie en thuiscultuur of –culturen te vergelijken met die van een ander;
- te verwoorden wat de ander doet en wil en daarin overeenkomsten en verschillen te ontdekken;
- samen onderlinge conflicten vreedzaam op te lossen.

Bovenbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- hoofdzaken over religieuze en levensbeschouwelijke stromingen en culturele tradities en gebruiken die in onze diverse samenleving een rol spelen;
- over seksualiteit, verschillende seksuele oriëntaties en expressies van gender;
- de grenzen (emotioneel, fysiek en seksueel) van anderen herkennen en daar rekening mee te houden;
- de secundaire emoties van de ander te herkennen en te benoemen en te anticiperen op reacties van anderen op het eigen handelen;
- uit te wisselen wat gedeelde en verschillende waarden, overtuigingen, idealen en toekomstverwachtingen zijn;

- overeenkomsten en verschillen tussen mensen te herkennen, te benoemen en in aanzet te verklaren;
- hoe groepsgedragen, (sociale)media, de houdingen en het gedrag van klasgenoten mede kunnen verklaren.

Solidariteit

Kinderen ontwikkelen manieren om de eigen en de belangen van anderen te behartigen; alsmede uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling te herkennen en benoemen.

Onderbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- eenvoudige taken en problemen uit te voeren of op te lossen met respect voor de afspraken die onderling gemaakt zijn;
- te benoemen wat ze zelf nodig hebben;
- te zien wat anderen nodig hebben en wat dat betekent voor hun eigen handelen;
- in concrete situaties te herkennen en te benoemen wat ze eerlijk of oneerlijk vinden, goed of slecht, welke spanningen dit kan opleveren en wat dat kan betekenen voor hun handelen;
- over in- en uitsluiting en pesten in de klas.

Bovenbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- taken uit te voeren of problemen op te lossen met respect voor de afspraken die onderling gemaakt zijn;
- doelen te stellen en werkwijzen te bepalen voor werk dat je alleen of samen doet;
- manieren om voor hun eigen belangen en die van de groep op te komen;
- manieren om voor concrete anderen hier en elders op te komen.
- voorbeelden van uitsluiting, onrechtvaardigheid, discriminatie en ongelijke behandeling in de eigen omgeving en in het land te herkennen en te benoemen.
- manieren om kwesties rond solidariteit op school of in de omgeving te onderzoeken, aan te kaarten en als het kan er gevolg aan te geven;
- na te denken over de rollen die de overheid, middenveld en burgers kunnen spelen bij het bevorderen van solidariteit en rechtvaardigheid.

Digitaal samenleven

Kinderen leren over de effecten van de onlinewereld op hun identiteit, persoonlijke (online) leven en op de publieke sfeer. Ze leren kritisch en creatief denken over media-inhouden en -processen en daar ook naar handelen.

Onderbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- verschillende vormen van (media)boodschappen te (her)kennen;
- verschillende functies, primaire doelstellingen en de reikwijdte van media te herkennen;
- hun eigen mediagebruik (type, duur, frequentie) te onderzoeken;
- over de invloed van mediaboodschappen op hun leefwereld.

Bovenbouw primair onderwijs

Kinderen leren:

- dat bij digitaal communiceren ook omgangsregels gelden en kunnen deze toepassen;
- hun eigen mediagebruik te onderzoeken, zich bewust te worden van de gevolgen en van de ethische aspecten hiervan;
- de betrouwbaarheid van digitale informatiebronnen te onderzoeken en de verschillen tussen betrouwbare en niet-betrouwbare informatiebronnen te benoemen;
- de gevolgen van digitaal communiceren en discussiëren voor henzelf en voor anderen te onderzoeken;
- over verschillende vormen van media(boodschappen), de toegang daartoe en hun invloed op hun eigen leefstijl en die van anderen;
- zorg te dragen voor eigen digitale veiligheid en die van anderen.

Duurzaamheid

Kinderen leren in duurzaamheidskwesties over verschillende waarden en belangen en de gevolgen daarvan voor de leefomgeving, nu en later. Ze leren duurzame keuzes te herkennen en te reflecteren op hun eigen gedrag.

Onderbouw

Kinderen leren:

- duurzame keuzes en gedrag te herkennen aan voorbeelden uit de eigen omgeving

Bovenbouw

Kinderen leren:

- de betekenis van de begrippen People, Planet, Prosperity (PPP) aan de hand van voorbeelden te herkennen en te beschrijven
- welke spanningen er zijn tussen de waarden en belangen die aan People, Planet, Prosperity verbonden zijn, en de invloed van die spanningen op de leefomgeving, dichtbij en veraf, nu en later
- na te denken over de mate waarin jij samen met anderen keuze hebt in vragen rond duurzaamheid
- kritisch na te denken over hun eigen gedrag en keuzes van anderen en het effect daarvan op de leefomgeving, dichtbij en veraf, nu en later
- na te denken over mogelijke oplossingen voor duurzaamheidsvraagstukken, eventueel met gebruikmaking van de sustainable development goals (SDG)' of andere duurzaamheidsdoelstellingen

Globalisering

Kinderen verkennen hoe zijzelf, klasgenoten en andere mensen in Nederland verbonden zijn met andere delen van wereld en leren over internationale samenwerking.

Onderbouw

Kinderen leren:

- over manieren waarop zij en klasgenoten verbonden zijn met mensen uit andere delen van de wereld
- gewoonten en gebruiken van henzelf en van klasgenoten te herkennen als komend uit verschillende streken en/of tradities

Bovenbouw

Kinderen leren:

- over het Nederlands lidmaatschap van verschillende internationale organisaties
- over internationale ondernemingen en organisaties in relatie tot nationale en internationale wetgeving
- over verschillende manieren waarop ze verbonden zijn met mensen uit andere delen van de wereld: productie, consumptie, ecologie, cultuur, media en migratie
- te onderzoeken wat de beschikbaarheid van producten uit de hele wereld en de bereikbaarheid van andere werelddelen voor hen betekent; wat het voor anderen kan betekenen voor wie die beschikbaarheid en bereikbaarheid niet vanzelfsprekend zijn
- een mening te vormen over en zo mogelijk te handelen op enkele morele of ethische vraagstukken die met globalisering samenhangen

Technologisch burgerschap

Kinderen leren over de invloed van technologische ontwikkelingen op henzelf en hun leefomgeving. Ze leren ethische kwesties te herkennen en gaan in gesprek over verschillende perspectieven, die ze zelf kunnen innemen.

Onderbouw

Kinderen leren:

- verschillende toepassingen van technologie in het dagelijkse leven te herkennen
- over de invloed van technologie op henzelf en op de eigen leefomgeving
- veranderingen te verkennen die technologische ontwikkelingen teweeg kunnen brengen in hun eigen leefomgeving, nu en straks

Bovenbouw

Kinderen leren:

- verschillende toepassingen van technologie in het dagelijkse leven en in de samenleving onderzoeken
- over de invloed van technologische ontwikkelingen op hun dagelijks leven, het eigen gedrag en de mogelijkheid tot vrije keuzes
- (on)gewenste invloeden en (on)bedoelde effecten van technologie in de eigen omgeving te onderzoeken en daarover in dialoog te gaan

Denk- en handelwijzen

Kinderen leren kritisch denken en handelen, empathische vermogens, ethisch redeneren en communiceren. Deze denk- en handelwijzen worden toegepast in samenhang met de inhoud van de overige bouwstenen

Onderbouw

Kinderen leren:

- zich onder begeleiding te houden aan regels van gesprek en uitwisseling, waaronder actief luisteren en vragen stellen
- verschillende manieren om in kleine groepen of met de klas te overleggen; hoe je eenvoudige conflicten kunt voorkomen en een aantal mogelijkheden om ontstane conflicten op te lossen
- eenvoudige taken en problemen zelfstandig en in overleg uit te voeren en op te lossen met inachtneming van de geldende afspraken

- gericht vragen te stellen over vanzelfsprekendheden die zij binnen en buiten school tegenkomen, onder begeleiding gerichte (onderzoeks)vragen op te stellen en een eenvoudig onderzoek uit te voeren
- zich met hulp gericht uit te spreken over de wereld die zij waarnemen. gericht eenvoudige verbanden leggen tussen verschillende gebeurtenissen en ontwikkelingen
- primaire emoties bij zichzelf te herkennen, te benoemen en ermee om te gaan; zij leren de primaire emoties met de bijbehorende lichaamstaal van een ander te herkennen en te benoemen
- anderen waar te nemen als mensen met eigen gevoelens en gedachten, daar uitdrukking aan te geven en er rekening mee te houden
- in concrete situaties ethische dimensies te herkennen en te benoemen en hun handelen hier zo mogelijk op af te stemmen
- het eigen belang en dat van anderen in te zien en te verwoorden; te respecteren wat anderen nodig hebben om in hun behoeften te voorzien; regels te accepteren en te bewaken

Bovenbouw

Kinderen leren:

- zich in een aantal verschillende communicatieve situaties zoals kringgesprek, vergadering en dialoog te houden aan regels van gespreksvoering; gericht vragen te stellen, hun mening te verwoorden en te reageren op standpunten en inzichten van anderen
- hoe zij in conflictsituaties in de eigen omgeving (mee) kunnen werken aan een oplossing; manieren hoe ze als klas of als groep kunnen overleggen en daarbij te luisteren naar de opvattingen van allen
- voor zichzelf en samen doelen te stellen en werkwijzen te bepalen; handelingsopties te onderzoeken, daar keuzes in te maken en daar zo mogelijk gevolg aan te geven
- gericht soorten vragen te stellen over vanzelfsprekendheden in de directe omgeving; eenvoudige verbanden te leggen en overeenkomsten en verschillen te duiden; in aanzet te benoemen wat de herkomst van hun overtuigingen is
- begrijpelijke argumenten te geven voor hun meningen of overtuigingen en verbanden te leggen tussen hun eigen overtuigingen en die van anderen
- primaire en secundaire emoties bij zichzelf en bij anderen te herkennen, te benoemen; zij leren zich in te leven in een ander en gaan hier bewust mee om
- het perspectief van concrete anderen in een gegeven context te herkennen en te beschrijven (hoe zou dat kind daar, in die omstandigheden, zich ...); te anticiperen op wat hun gedrag of uitlatingen teweeg kunnen brengen bij een ander
- ethische dimensies te herkennen in concrete situaties en in leercontexten; handelingsopties te overwegen, consequenties van keuzes af te wegen en het handelen hier zo mogelijk op af te stemmen
- over wederkerigheid van belangen; hoe ze de belangen van zichzelf, van concrete anderen en van de groep kunnen behartigen; hoe ze het recht van anderen om binnen geldende normen in hun behoeften te voorzien kunnen respecteren, bevorderen of bevechten

<https://curriculum.nu/download/bu/Schematische-weergave-Burgerschap.pdf>

2. Behoeften kinderen

Beschrijving populatie

- schoolweging
- verandering populatie?
- schoolomgeving: wijk(en) waaruit leerlingen komen, parkje, burens (bijv. Ons Huis)

Leerlingpopulatie KC Marimba

Leerlingpopulatie

Om meer te weten te komen over de populatie die de school in huis heeft hebben we als startpunt de schoolweging genomen.

We vullen dit aan met gegevens waar wij als school zicht op willen hebben om zo een beeld van onze doelgroep, de kinderen die onze school bezoeken, te schetsen. Hieronder brengen we dit alles voor Marimba in kaart.

We gebruiken de schoolweging, spreiding en signaalwaarden, de huidige resultaten, eindopbrengsten om zo te komen tot schooleigen doelen, schoolambities.

Schoolweging en spreidingsgetal

Het Centraal Bureau voor de Statistiek (CBS) onderzocht welke kenmerken het risico op een onderwijsachterstand van leerlingen het best voorspellen. Dit zijn: opleidingsniveau van de ouders, gemiddeld opleidingsniveau van de moeder, land van herkomst van de ouders, verblijfsduur in Nederland van de moeder en schuldsanering van het gezin. Hoe vaker dit op je school voorkomt, hoe hoger de schoolweging.

De schoolweging staat voor een positie op de lijn van scholen met een laag risico (20) en een scholen met een hoog risico (40).

Het spreidingsgetal geeft de mate van differentiatie in je onderwijs aan: hoe lager het spreidingsgetal is hoe minder je met verschillen te maken zal hebben, terwijl er bij een hoog spreidingsgetal aanpassingen in de groep vaker nodig zal zijn. Het spreidingsgetal ligt tussen de 3 en 9 waar dus 6 het gemiddelde is.

Marimba	Schoolweging	Aantal leerlingen	Spreidingsgetal
2020-2021	29,53	148	5,87
2021-2022	29,24	178	6,2
2022-2023	29,47	207	6,18
Driejaarlijks gemiddelde	29,41		6,09

Wat zien we?

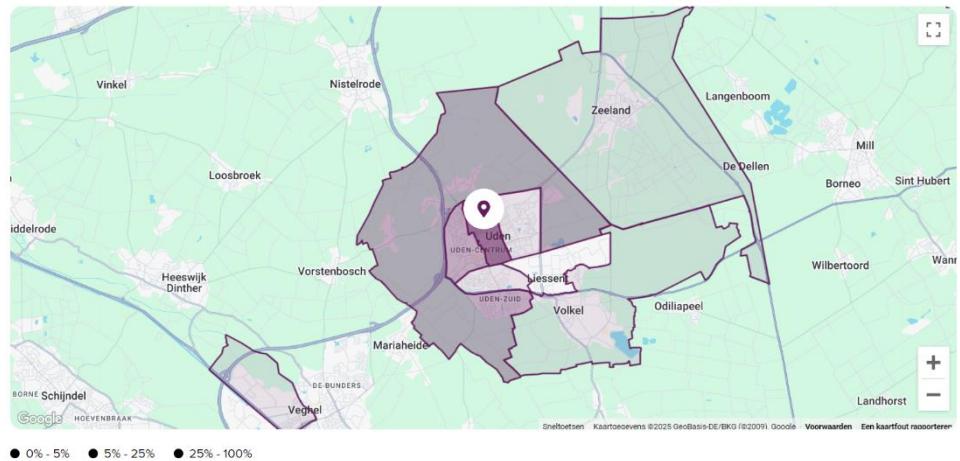
De schoolweging is door de jaren heen stabiel op Marimba. De schoolweging ligt net onder het landelijk gemiddelde. Uit NCO blijkt ook dat het percentage leerlingen die bijdragen aan schoolgewicht lager is dan het landelijk gemiddelde.

Het spreidingsgetal is door de jaren heen stabiel op Marimba. Deze is gemiddeld (5-7). Uiteraard moeten we binnen onze groepen differentiëren om aan te sluiten bij verschillen (niveaus en behoeften van leerlingen). Dit is niet extreem.

We zien wel een flinke stijging in leerlingenaantal de afgelopen jaren en dit zet zich door de komende jaren. De verwachting is dat het leerlingenaantal gaat doorgroeien tot 300.

Hierbij zien we ook dat we steeds meer leerlingen hebben met verschillende culturele achtergronden. Dit biedt kansen: het leren kennen van elkaars achtergrond om elkaar en de minnaatschappij die Marimba is, beter te begrijpen.

Waar wonen de leerlingen van deze school? ⓘ

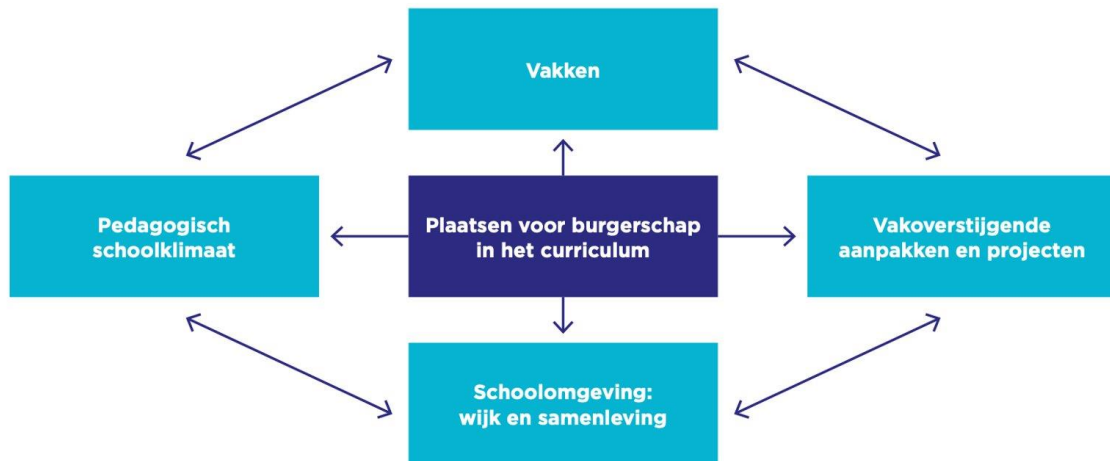
De huidige populatie van Marimba heeft een groot verspreidingsgebied, doordat veel ouders bewust voor de Daltonvisie kiezen. 62 % komt uit hetzelfde postcodegebied van de school. Dit valt onder de wijk Bitswijk, een oude arbeiderswoonwijk met een combinatie van koophuizen en veel sociale huurwoningen.

Huidige situatie kinderen m.b.t. burgerschap

3. Inhoud curriculum

Inleiding

Het curriculum van burgerschap bestaat uit een doelgericht en samenhangend aanbod. Het kindcentrum is een veilige oefenplaats waar kinderen actief oefenen met vaardigheden die ze nodig hebben om succesvol deel te nemen aan de samenleving. Burgerschapsdoelen komen terug in het aanbod van vakken, het pedagogisch klimaat, vakoverstijgende aanpakken en projecten en in de schoolomgeving. Het betreffen kennisdoelen, vaardigheden en attitudes.

Handreiking burgerschap funderen onderwijs (SLO, 2021)

Hieronder wordt het aanbod toegelicht op de verschillende onderdelen.

3.1. Vakken

Burgerschap zit ook verweven in de Daltonvisie van Marimba. In het voorjaar van 2025 heeft de ontwikkelgroep burgerschap samen met het team de beginsituatie in kaart gebracht om te kijken wat er allemaal gebeurt en waar we nog meer aandacht aan moeten besteden. Daarnaast vanaf najaar 2025 een document gebruikt wat gemaakt is door het lectoraat vernieuwend onderwijs i.c.m. de Nederlandse Dalton Vereniging (NDV) om te kijken welke Daltonaspecten te linken zijn aan burgerschap. Op deze manier denken goed in kaart te brengen wat we doen aan burgerschapsonderwijs en waar we dit verder kunnen gaan versterken.

Qua methodes gebruiken we op dit moment Faqta in de bovenbouw.

Vanaf groep 5 volgen de kinderen de methode Faqta, met vanaf aug. 2025 een module burgerschap. In [deze link](#) staan de SLO doelen. In [deze link](#) de schrijft FATQ hun verantwoording van het onderdeel burgerschap.

3.2. Pedagogisch klimaat

Pedagogisch tact

3.3. Vakoverstijgende aanpakken en projecten

Schoolomgeving: wijk en samenleving

Activiteiten en inhoud

Invulling volgt nog...

Activiteit	Inhoud

Verbinding

We doen het samen. En dan bedoelen we ook echt samen: iedereen bij alle kindcentra, van opvang tot onderwijs, van klein tot groot. Maar ook ouders, verzorgers, de wijk, sport-zorg- en welzijn, de gemeente, het bedrijfsleven, bibliotheek en andere culturele organisaties. We zetten ons samen in omdat we het beste willen voor alle kinderen. Maar ook ouders, verzorgers, de wijk, sport-zorg- en welzijn, de gemeente, het bedrijfsleven, bibliotheek en andere culturele organisaties. We zetten ons samen in omdat we het beste willen voor alle kinderen.

4. Resultaten

In deze eerste fase gaan we onderzoek doen naar het meten van burgerschap middels waarderend onderzoek (opdracht onderzoeksteam Kiem) en het meetinstrument 'burgerschap' van Risk Changer. Deze opbrengsten vormen de eerste meting van burgerschap op onze kindcentra. Deze manier van meten wordt geëvalueerd binnen het MT. Op basis van deze ervaringen wordt een plan gemaakt voor het vervolg hiervan.

Burgerschap vormt op dit moment al een onderdeel van de interne audit die één keer in de drie jaar plaatsvindt op ieder kindcentrum. Daarnaast heeft burgerschap ook een plaats binnen de zelfevaluatie van Risk Changer.

Resultaten burgerschap inzichtelijk maken

Het document wat opgesteld gaat worden (najaar 2025) waaruit blijkt wat we (gaan) doen aan burgerschapsonderwijs moet ook dienen als instrument om aan te geven welke doelen we behalen

voor burgerschapsonderwijs: Hoe laten we zien dat de gestelde doelen bereikt worden? Dit op een Marimba-manier, passend bij onze Daltonvisie.